

Rapport

Arrangementsutvikling

Et Snowball forprosjekt - ; PL Marit Gjerland,

INNHold RAPPORT ARRANGEMENTSUTVIKLING	s
1. Mål og Rammer	3
1.1 Prosjektets bakgrunn og forankring	3
1.2 Prosjektets mål og formål	5
1.3 Samarbeidspartnere	5
2. Hovedaktiviteter	6
2.1 Forankring	6
2.2 Arrangementsstrategi – fra internasjonal topp til nasjonal bredde	6
2.3 Arrangementsstrategi for nasjonale arrangementer, nivå 2 og 3	6
2.4 Årshjulet som utgangspunkt	7
2.5 Gudbrandsdalen + Lillehammer	
2.6 Signalarrangementer	9
2.7 Periodisering av større arrangementer	10
3. Etablere samarbeid mellom eksisterende kulturarrangementer og reiselivet for å oppnå økt trafikk og verdiskapning ifm disse arrangementene.	11
3.1 Etablering av kulturnettverk	11
3.2 YOG som mulighetsfelt	12
3.3 Nasjonalt senter for arrangementsutvikling	13
3.4 Forslag til nettverksmodell	
4. Arrangementsutvikling	15
4.1 Olympic Day Run	18
4.2 Vinterspillene - Lillehammer Winter Festival	19
4.3 Lillehammer Bluesfestival	20
4.4 Lillehammer Classic Rock festival	21
5. Utvikling av kultur og sports camper	21
6. Arrangementskriterier	22
7. Konklusjon og anbefalinger	26

1. Mål og Rammer

1.1 Prosjektets bakgrunn og forankring

Arrangementsutvikling er et av tiltakene som beskrives i "Snowball" – en sammensmelting av Vintersportsprosjektet, Arena prosjektet "Konvekst" og søknadsprosessen rundt NCE Snowball.

Snowballs visjon er "*Europas mest komplette region for opplevelser og vintersport*", en visjon som konkretiseres i følgende overordnede målsettinger:

- "Lillehammer-regionen skal bli Europas fremste vintersportsregion på utdanning, FOU, toppidrett, arrangement og opplevelser."
- "Lillehammerregionen skal være en reise verd 365 dager i året"
- Øke attraksjonskraften, lønnsomheten og bærekraften til klyngens bedrifter gjennom å bli et ledende kompetansesenter for nyskaping og næringsutvikling innen sportsturisme og opplevelsesbasert reiseliv".

De store breddearrangementene med Birkebeinerrennet, -rittet og -løpet i spissen, og ikke minst O L 94, har satt Lillehammer ettertrykkelig på arrangementskartet, og utgjør en vesentlig del av byen sitt varemerke. World Cup Alpin i Kvitfjell er også en direkte arv fra de Olympiske leker, og World Cup i Hopp har gjennom en årrekke gitt god arrangementssetterbruk i Lyngårdsbakken.

I tillegg kan også byen skilte med flere kulturinnslag av betydning med Dølajazz og Litteraturfestivalen som de førende innslag. Midtdalsregionen er solid markert på arrangementskartet med de store sommerinnslagene Peer Gynt stemnet og Countryfestivalen.

Arrangementene har for Lillehammer blitt en betydelig vekstnæring som skaper gode synergier for den aktive idrettsbevegelsen, handel og reiseliv. Likevel er det varierende forståelse for den betydning disse har som trafikkskapere, og dermed også ulik evne hos næringen til å trekke merverdi ut av arrangementene. Etableringen av arrangementsforum er et klyngesamarbeid mellom de store vinteridrettsarrangørene, handel, reiseliv, Olympiaparken og Etterbruk 94, hvis arbeidsoppgaver effektueres av arrangementskoordinator.

Forumets og koordinators primære oppgave er å jobbe for å ivareta de arrangementer som allerede er på regionskartet. Dette krever en konstant videreutvikling, fornying og profesjonalisering, samt samhandling mellom idretts-, kulturarrangører og anleggsdrivere og -eiere. I dette inngår opplæring og rekruttering av de frivillige som et betydelig ledd.

Arrangementsforumets formål er på "non profit" basis å bidra til å samordne og videreutvikle gjennomføringen av store nasjonale og internasjonale arrangementer i Lillehammer-regionen. Arrangementskoordinatoren skal være en pådriver og nettverksbygger i arbeidet med regionens arrangementsstrategi".

Med dette har vi en struktur som skal ivareta og utvikle eksisterende arrangementer, samt også drive og stimulere akkvisisjonsarbeid for "tradisjonelle" og terminfestede arrangementer.

For regionen synes det naturlig å finne en god miks mellom, bredde- og elitearrangementer. Der de førstnevnte skaper volum i omsetningstall, bidrar sistnevnte kategori til anleggsutvikling og mediaeksponering. Det er likevel verd å merke seg at også noen av breddearrangementene har etter hvert stor sendeflate og har følgende stor media- og markedsverdi.

En del juniorarrangement som går over 6-7 dager med opp til 200 deltakere, ligger i gråsonen mellom bredde- og elitearrangement, men er svært interessante ut i fra de store besøkstall de skaper. Dette er viktig når man driver akkvisisjon, og det er viktig at en overordnet arrangementsplanlegging skjer i samarbeid med klubber og lag.

Med en økt bevissthet rundt arrangementene som trafikk- og verdiskapere, er det også ønskelig å revitalisere "sovende" arrangementer som Vinterspillene, Olympic Day Run, Bluesfestivalen, Classic Rock, samt konseptutvikle nye som Norwegian Skating Festival, Danse- og Fotballcamper.

På den annen side bør man også vurdere å la kultur- og idrettsarrangementer utgjøre en arrangementsenhet, slik at aktivitet og underholdning kjøres sammen i en fortettet festivalperiode.

Arrangementenes betydning i regionen vil også dokumenteres ved fremleggelse av rapporten fra forprosjektet Årshjulet. Denne viser en klar sammenheng mellom de store arrangementsinnslagene og besøkstopper i regionen. Denne rapporten synliggjør også at arrangementene i ulik grad fungerer som trafikkdrivere, og at når nye events planlegges, må man være definert på målgruppe og muligheten til å sy arrangementet inn i en større helhet. En vesentlig faktor er at disse "times" inn mot de perioder hvor det er lave besøkstall, og hvor overnattingsbransjen trenger incitamenter for å øke trafikken.

Det er derfor også vesentlig at overnattingsbransjen er en del av prosessen i dette utviklingsarbeidet. Både for å påvirke utformingen av arrangementene, men også ta eierskap til og være en resurs i arrangementenes "spede barndom". Reiseliv og handel er de mest opplagte profitørene av store arrangementer, men man bør også

invitere andre bransjer som f.eks sportsbransjen og anleggseierne, som nyter godt av at kjøpesterke forbrukergrupper legger veien til Lillehammer.

Næringsdeltakelse er også viktig med tanke på pakketering rundt arrangementene; å friste deltakerne til å forlenge sine opphold gjennom det å legge tilleggsprodukter i form av aktiviteter og attraksjoner i hyllene, og sørge for at arrangementenes merverdi optimaliseres.

1.2 Prosjektets mål og formål

Arrangementsutvikling er et tiltak som faller inn under strategiområde 2 Produktutvikling, hvor tiltaket beskrives med et tredelt formål:

- i) I tett samarbeid med Etterbruk 94, samt idrettsklubbene i regionen, samarbeide om å innhente nasjonale arrangementer for aldersbestemte klasser, junior- og seniornivå.
- ii) Etablere et samarbeid mellom eksisterende kulturarrangementer og reiselivet for å oppnå økt trafikk og verdiskapning ifb. med disse arrangementene.
- iii) Gjenopprette tidligere arrangementer, konseptutvikle disse, samt jobbe med *arrangementsinnovasjon* som i større grad henvender seg mot nye målgrupper i forhold til alder og attraksjonskraft på det internasjonale marked.
- iv)

Resultatmål 2010:

- i) Videreutvikle arrangementskalenderen og få på plass lokalt eierskap til nye arrangementer på nasjonalt nivå.
- ii) Avklare muligheten til å gjenreise sovende arrangement og evt igangsette nye.
- iii) Øke trafikkgrunnlaget til de kulturbaserte arrangementene.

1.3 Samarbeidspartnere

Prosjektgruppa som har vært bestående av Marit Gjerland PL; Lillehammer Kunnskapspark, Per Wangen PL – Lillehammer Kunnskapspark, Stein B Olsen, arrangementskoordinator, Lillehammer Turist, Bjørn Ruud, daglig leder Etterbruk 94, Dag Olav Koppervik, Lillehammer Kunnskapspark.

Prosjektet har benyttet Arrangementsforumet som referansegruppe.

Prosjektgruppa har hatt dialog med, og arbeidet etter innspill fra lokale og regionale klubber fra Vinstra til Lillehammer, samt med arrangementsselskaper og øvrige arrangementsmiljøer; Lillehammer Olympiapark, Radisson Blu Hotel – Lillehammer, First Hotel Breiseth. Det er også gjennomført møter med Lillehammer Kommune.

2.0 Hovedaktiviteter

2.1 Forankring

Ideene om innhenting, gjenreising og innovasjon av arrangementer er forankret i arrangementsforum, Etterbruk 94, hos relevante idrettsklubber, samt nasjonale og internasjonale forbund. Videre forankring berører kommuner, regionråd, anleggseiere, reiselivsnæringen og handelsforeninger.

2.2 Arrangementsstrategi – fra internasjonal topp til nasjonal bredde. Bakgrunn og avgrensning

I 2007-2008 ble det utarbeidet en arrangementsstrategi for Lillehammerregionen i perioden 2008-2016. Et av målene med strategien i *dette* arrangementsutviklingsprosjektet har vært sammen med lokale og regionale klubber og arrangementsmiljøer å revidere forrige strategidokument, og spesielt med vekt på nasjonale og regionale arrangementer, herunder definert som arrangementer på nivå 2 og 3. I forrige runde med arrangementsarbeidet ble det også lagt vekt på å periodisere større, internasjonale mesterskap.

Det som kommer i tillegg i gjeldende dokument er de største kulturarrangementene og noen av de kommersielle arrangementene som man ser vil påvirke utvikling av terminfestede og repeterende idrettsarrangement.

Med Midtdalsregionen som en del av Snowballarbeidet, er det også naturlig å innlemme de arrangementsplaner som foreligger i denne regionen. Derfor strekker man det geografiske området nordover til og med Nord Fron kommune, og man legger grunnlag for et felles arrangementsfokus også med tanke på organisering og synergieffekter ved arrangementene.

2.3 Arrangementsstrategi for nasjonale arrangementer, nivå 2 og 3

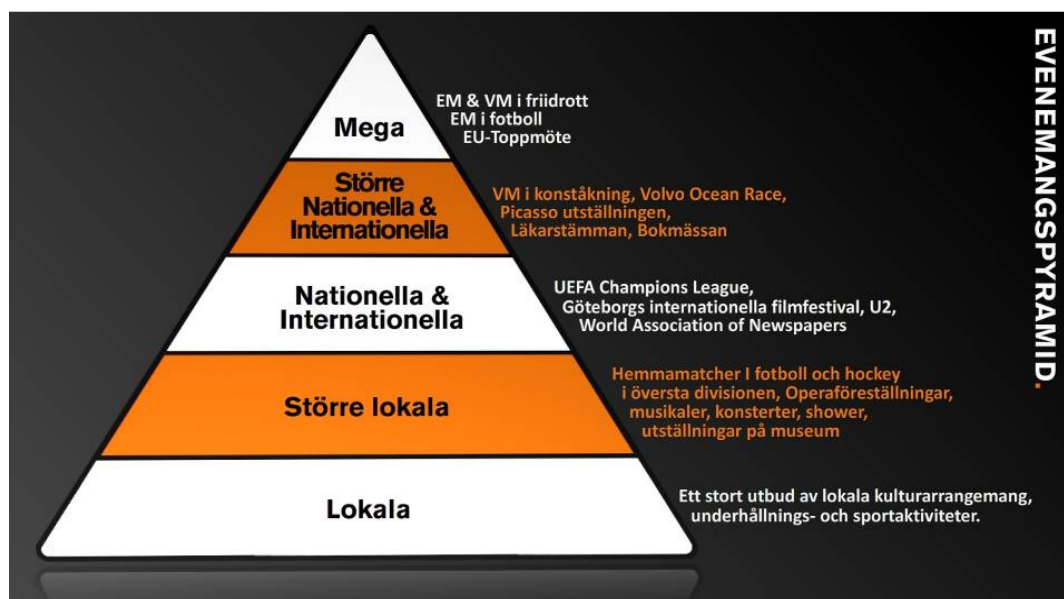
Dette kapitlet viser en skjematisk oversikt i kalenderformat over de ulike arrangementer som er repeterende i tillegg til arrangementer som det er planer eller ønsker om å avvikle i regionen.

En slik kalender er et levende dokument, og bør til enhver tid speile de ulike arrangementsplanene i regionen. Flere av nivå 2 og 3 arrangementene gir forholdsvis stort volum mht antall gjestedøgn (600 og oppover), men er samtidig krevende ift frivilligstab.

Samtidig er det innslag som gir nødvendig erfaring for tekniske arrangører og frivillige, og på denne måten bereder grunnen og gir ansiennitet for større begivenheter.

Likevel – det aller viktigste, nemlig idrettens egenverdi gjennom at arrangement skaper positiv aktivitet, motivasjon og samhold skal også vurderes høyt i denne sammenheng.

Fra Goth Event i Gøteborg har vi lånt figuren under. Den viser en inndeling av arrangement i forhold til størrelse og målgruppe av deltakere. Denne dekker både kultur- og idrettsarrangement. Lillehammers nivå 2 og 3 er i noenlunde samme kategori som ”større lokala” og ”nationella”.

Viser til vedlegg 1 over arrangementsplan.

2.4 Årshjulet som utgangspunkt

Snowball prosjektet ”Årshjulet” er en undersøkelse der man har kartlagt eksisterende arrangementer i regionen og hvordan disse påvirker gjestetatistikken ved overnattingsbedriftene. Konklusjonen sier i klartekst at det er en åpenbar sammenheng mellom arrangementene og besøks- og omsetningstall i hotellnæringen. Denne kartleggingen har synliggjort hvilke perioder som har ledig kapasitet både i forhold til overnatting, og når det er stille perioder på arrangementssiden.

Dermed har man i den videre prosess med gjenreising av sovende arrangement og planlegging av nye, god oversikt på når det er ”rom i kalenderen” for nye innslag.

Tilhørende dette kapittelet er en kalender som viser en revidert arrangementsplan.

2.5

Gudbrandsdalen + Lillehammer

I løpet av sommeren 2010 pågikk debatten om hvorvidt Lillehammer har nok sommerarrangementer å by sine tilreisende og fastboende. Vintersportsregion til tross, det er om sommeren overnattingsstatistikken rager høyest, og spørsmålet som ble reist i lokal media var om ikke Lillehammer burde tilby f.eks en større konsertopplevelse i en av byens arenaer.

Midtdalsregionen utmerker seg med gode kultur- og musikkarrangementer på sommerstid, Countryfestivalen og Peer Gynt er to signalarrangement i dette området.

Ser man dal og by under ett, danner det seg et bilde av Lillehammer som vinterarrangementsarena og Gudbrandsdalen som en god kulturarena i sommerhalvåret. Dermed ligger det en utfordring i å spille på lag for disse to regionene og markedsmessig framstå som en utfyllende enhet, og la arrangementene i Gudbrandsdalen framstå som et tilbud også for Lillehammer sine gjester og fastboende.

Lillehammer har imidlertid 4 signalarrangement i skuldervesongene;

- i) Litteraturfestivalen i mai/juni
- ii) Birkebeinerrittet i slutten av august,
- iii) Birkebeinerløpet i midten av september og
- iv) Dølajazz medio oktober.

Dermed er det perioden juni og juli som for Lillehammers del mangler store "happenings", og det videre spørsmål er om man "trenger" dette, hva som skal oppnås og hvem skal evt være målgruppen? Prosjektet vil ikke konkludere noe svar på dette, men peke på en naturlig mulighet som byr seg dersom man gjenreiser Olympic Day Run og avrunder løpsdagen med en sommerkonsert i egnet i arena.

2.6

Signalarrangementer (Nivå 1)

Dette prosjektet skal i utgangspunktet ikke berøre de store mesterskapsplanene for regionen, men det er likevel naturlig å gi en status rundt dette ettersom disse i noen grad, og for Ungdoms O L, i særlig grad, vil påvirke øvrig arrangementsutvikling i regionen. Det er dessuten naturlig å gi en status på de mesterskapsplanene som var en viktig del av strategien av 2007. (alpint, kunstløp, ishockey).

Alpint

Arrangementsstrategien fra 2007 viste til planer og ønsker for VM i ishockey, alpint og kunstløp. Dessuten var Ungdoms O L i 2012, den gang et aktuelt scenario. Av VM planene er det arrangementsselskapet Hafjell/Kvitfjell Alpint som jobber mest konkret med planene og med målsetting om å stå som arrangør i 2017. Største enkelttiltak på veien for realisering av en VM-søknad, har vært finansiering og utbygging av ny utforløype. Denne prosessen er nå i gang og, en forløsning vil være svært viktige signaler på veien mot endelig å oppnå en tildeling. Søknadsfrist er 1. Mai 2011. Et mulig utfall kan også bli at tildeling vil skje for 2019.

VM alpint er det største vinteridrettsarrangementet etter O L, og vil bidra til en betydelig markedsføringseffekt og øvrige ringvirkninger.

Ishockey

Her er det for tiden ingen konkrete framstøt verken fra Ishockeyforbundets side, eller aktuelle Lillehammer-aktører. Man avventer inntil det blir en tydeligere vilje fra forbundets side til å ta dette arrangementsløftet.

Det er Etterbruk 94 ved Bjørn Ruud som følger opp disse planene. Det er ikke grunn til å anta at dette vil kunne realiseres innen 2018.

Kunstløp

Også her må det nasjonale forbundet (Norges Skøyteforbund) sterkere på banen om man skal begynne søkerprosessen. Per i dag viser de positiv vilje til arrangementet, og 2016 er utpekt som aktuelt år.

Etterbruk 94 gjorde sommeren 2010 en studietur til Gøteborg sammen med Olympiaparken, der de diskuterte mesterskapsplanene med Goth Event som arrangerte EM i kunstløp i 2008?.

Dette besøket er etterfulgt av møte med Norges Skøyteforbund.

Det er Etterbruk 94 ved Bjørn Ruud som følger opp disse planene.

VM i Nordiske grener

Det er også en uttalt ambisjon fra b.a kommunens ledelse at Lillehammer bør være en kandidat når Norge igjen vil søke om VM i nordiske grener.

YOG

Det virker som Lillehammer med stor sannsynlighet vil få anledning å arrangere YOG vinterleker i 2016. Dette vil bety en solid revitalisering av regionen generelt og arrangementsmiljøer og anlegg spesielt. I prosessen med å legge til rette for disse lekene som konseptuelt skal inneholde så mange flere dimensjoner enn idrett og konkurranser, vil det ligge gode muligheter til å skape synergier og verdier som kan danne grunnlag for framtidige arrangementsstrukturer på Lillehammer.

Ved utforming av prosjektplanen for arrangementsutvikling, var utfallet av YOG 2016 langt mer usikkert for Lillehammer sin del. Nå som mye tyder på at dette vil komme til gjennomføring, er det i denne rapporten viktig å påpeke at de fleste hovedaktiviteter innen arrangementsutviklingsprosjektet bør og vil preges av mulighetene som byr seg gjennom igjen å fornye Lillehammers plass på O L-kartet.

Ideelt sett burde en hovedbolk i denne rapporten si noe om hvordan Lillehammer bør bruke YOG som springbrett for å fornye og befeste sin posisjon som Norges ledende arrangørby.

2.7 Periodisering av større arrangementer

Ser man de store mesterskapene nevnt ovenfor under ett, blir det en påfallende travel periode mellom 2015 og 2017. Gjennom YOG i 2016 og VM Alpint i 2017/2019 vil regionen i løpet av 2-4 år avholde de mest omfattende arrangementer siden O L i 1994. Dette er to store begivenheter som vil forberedes i delvis i samme tidsperiode,

og det er naturlig å henstille til bevissthet rundt samkjøring og se på mulighetene for stor driftsfordeler. Konkrete eksempler er anleggsoppgradering, opplæring og iverksettelse av nye frivillige, materiell, løsninger på transport og overnattingssiden, regional profilering.

Har man som målsetting å erverve seg ytterligere VM arrangement i A –divisjonen, bør det vurderes nøye opp mot det som skal foregå i 2016 og 2017.

HA 3 Etablere samarbeid mellom eksisterende kulturarrangementer og reiselivet for å oppnå økt trafikk og verdiskapning ifb med disse arrangementene.

3.1 Etablering av et kulturnettverk

Kulturarrangementene, har som idrettsarrangementene, på mange måter levd sitt eget liv der det i begrenset grad er interaksjon mellom arrangør og de som nøres av økt trafikk og aktivitet. Gjennom å finne frem til gode modeller for samhandling for de eksisterende kulturarrangementer og reiselivet, vil man så muliggjøre økt verdiskapning og en tryggere plattform for arrangøren.

I perioden under stiftelse av arrangementsforum og i tiden som har fulgt, har det vært flere drøftelser rundt etableringer av et kulturnettverk. Betydningen av samhandling for kulturarrangører er tilsvarende det man erfarer for idrettsarrangører, med åpenbare koplinger og paralleller.

Lillehammer som vinterarrangementsby til tross, regionen og naboregionen innehar også nasjonale ikon innen kulturarrangementer som Peer Gynt og Litteraturfestivalen.

Med dette som bakgrunn er det skissert tre modeller som løsning på kulturnettverk;

- i) De største kulturarrangørene inngår i arrangementsforum
- ii) Kulturarrangørene danner sitt eget kulturnettverk, hvorav en sitter som representant i arrangementsforumet
- iii)

I dette spørsmålet har arrangementskoordinator løftet fram temaet i eksisterende arrangementsforum hvor holdningen synes å være at arrangementsforum vil bli for omfattende med inkludering av kulturarrangørene, men at det likevel er interesse for en påkopling.

I arbeidet med arrangementskoordinering har man i mellomtiden erkjent betydningen av å samle de største idretts- og kulturarrangørene, et såkalt ”superforum”.

Dette ”eksperimentet” ble gjort ved samling av de nevnte aktører i oktober 2010, hvor følgende arrangører ble samlet;

- Birkebeinerarrangørene
- World Cup Alpin
- World Cup Hopp
- Litteraturfestivalen
- Peer Gynt
- Countryfestivalen

I møtet framkom det ønske om å danne en egen møteplass for disse arrangørene, da de i særlig grad kan definere felles utfordringer, samt skape en felles plattform for utvikling av arrangementene.

Arrangørportalen

Et felles ønske som ble uttrykt er implementering av arrangørportal. Dette er et verktøy som er utviklet av Norges Skiforbund i samarbeid med Evita i forsøk på å effektivisere planlegging og gjennomføring av store og mindre arrangement.

Arrangørportalen dekker 4 hovedfunksjoner;

- Frivilligregistrering/rekruttering
- Modul for utstyrsoversikt
- Prosjektstyring for arrangører
- Akkrediteringssystemer

Dette verktøyet har en inngangspris per arrangør. I forbindelse med forprosjektet Frivilligprogram, konkluderes det med at innføring av denne portalen vil løse noen av fellesutfordringene, ba de som er nevnt ovenfor. Det arbeides derfor med en Lillehammer-tilpassing av arrangørportalen, der man kan dra veksler på stordriftsfordeler ved at regionen har mange store kunder av en slik portal.

3.2 YOG som mulighetsfelt.

Som nevnt tidligere i rapporten forventes det at et YOG vil kunne påvirke de mange strukturelle prosessene som pågår rundt arrangementsarbeid i Lillehammer- og Midtdalsregionen.

Ettersom de Olympiske ungdomslekene skal ha et tydelig innslag av kultur – og andre elementer som teknologi og utdanning, er det ønske fra disse arrangørene om å finne en naturlig relasjon inn mot ny organisasjon og nye strukturer som skal på plass.

En YOG organisasjon vil være svært viktig å få innlemmet i en framtidig overordnet arrangementselskap.

3.3 Nasjonalt kompetansesenter for arrangementsutvikling.

Lillehammer deltok i februar 2010 i en nasjonal anbudskonkurranse der man skulle gjøre en utredning av og lokalisere et nasjonalt kompetansesenter for arrangementsutvikling som reiselivsfaktor.

Anbudsrunderen ble den gang vunnet av PricewaterhouseCoopers som for tiden jobber med å definere hvilket norsk arrangementsmiljø som egner seg best for nevnte etablering.

Det er ingen tvil om at Lillehammer har en sterk posisjon i både nasjonal og internasjonal sammenheng når det gjelder arrangementer, men det knyttes fortsatt spenning til om regionen kan nå opp i konkurransen med andre sentrale miljøer.

Om dette skulle etableres i Lillehammerområdet vil det skape både forpliktelser og muligheter for de godt etablerte arrangørene, og de 6 store som det her snakkes om, danner jo en grunnmur i det som regionen har å vise til av arrangementskompetanse.

3.4 Forslag til nettverksmodell

Avsnittene/temaene ovenfor er inkludert i diskusjonen om kulturnettverk ettersom det er fellesnevnerne som de "6 store identifiserer" .og har satt på sin dagsorden.

Møtet viser også at de nevnte arrangører ser egenverdien av, og har en genuin interesse av å danne et nettverk som samler regionens signalarrangementer innen kultur og idrett.

Spørsmålet er da om dette superforumet løser den etablering som etterlyses for kulturaktørene sin del del, og videre om hvordan man da skal knytte seg mot reiselivet og andre næringer som ikke er representert i dette forumet, og som skal sørge for synergier og vekst hos partene.

Neste spørsmål ved etableringen er hvordan man skal danne nettverk for de mellomstore og evt mindre kulturarrangørene? Vil en mulig løsning være å danne et tilsvarende kulturforum slik det er organisert gjennom arrangementsforum på idrettssiden ?

Ovennevnte modell er en naturlig parallellstilling av arrangementer på idrett- og kultursiden, men vil det innebære en overorganisering der møtebelastningen blir for stor for medlemmer med dobbelrepresentasjon ?

Vil denne organiseringsformen være hensiktsmessig opp mot de målsettinger nettverket skal ha og de konkrete resultater som bør oppnås om man skal legitimere for dannelse og tidsbruk av disse konstallasjonene ?

I regi av kulturetaten i Lillehammer Kommune har det vært samlinger med store og små kulturaktører med bakgrunn i visjonen om å samles i et felles kulturnettverk. I denne sammenheng ble det foretatt en bred invitasjon.

Innspillene overfor bygger på dialog så lang. I løpet av 2011 vil man i regi av Snowball jobbe videre mot en permanent organisering av et arrangementarbeidet inn i et arrangementsselskap. Mulige måter å løse dette på er gjennom 4 alternativer som foreslått under: (LA = Lillehammer Arrangement)

- 1. LA organisert under Lillehammer Turist
- 2. LA organisert under Olympiaparken
- 3. LA som eget selskap – Lillehammer Arrangement
- 4. Sammenslåing og/eller styrking av dagens arrangementsselskaper ?

HA 4 Arrangementsutvikling

Gjenreising av ”sovende” arrangementer utvikling av nye, og forsterking av eksisterende.

Idretts- og kulturarrangementer er en dynamisk innretning som lever i takt med ildsjeler, engasjement, tidsånd og trender. Noen av de arrangementene vi har sett i Lillehammerregionen er faset ut av ulike grunner som synkende deltakertall, dårlig økonomi og mangel på ildsjeler som drar lasset.

Et av mandatene i prosjekt arrangementsutvikling er å se på mulighetene for å gjenskape noen av de arrangementene som i sin tid gikk bra, og hvor man i følge Årshjulet finner særlig behov for å forsterke trafikkgrunnlaget. De arrangementene man konkret tenker på er;

- Olympic Day Run. (Lillehammer)
- Vinterspillene i ny drakt (Lillehammer)
- Bluesfestival (Lillehammer)
- Classic Rock. (Lillehammer)
- Furusjøen rundt – Trippel i Kvamsfjellet.
- Trollskimarathon.
- Bul-sprinten – Gååå.

Nye arrangementer:

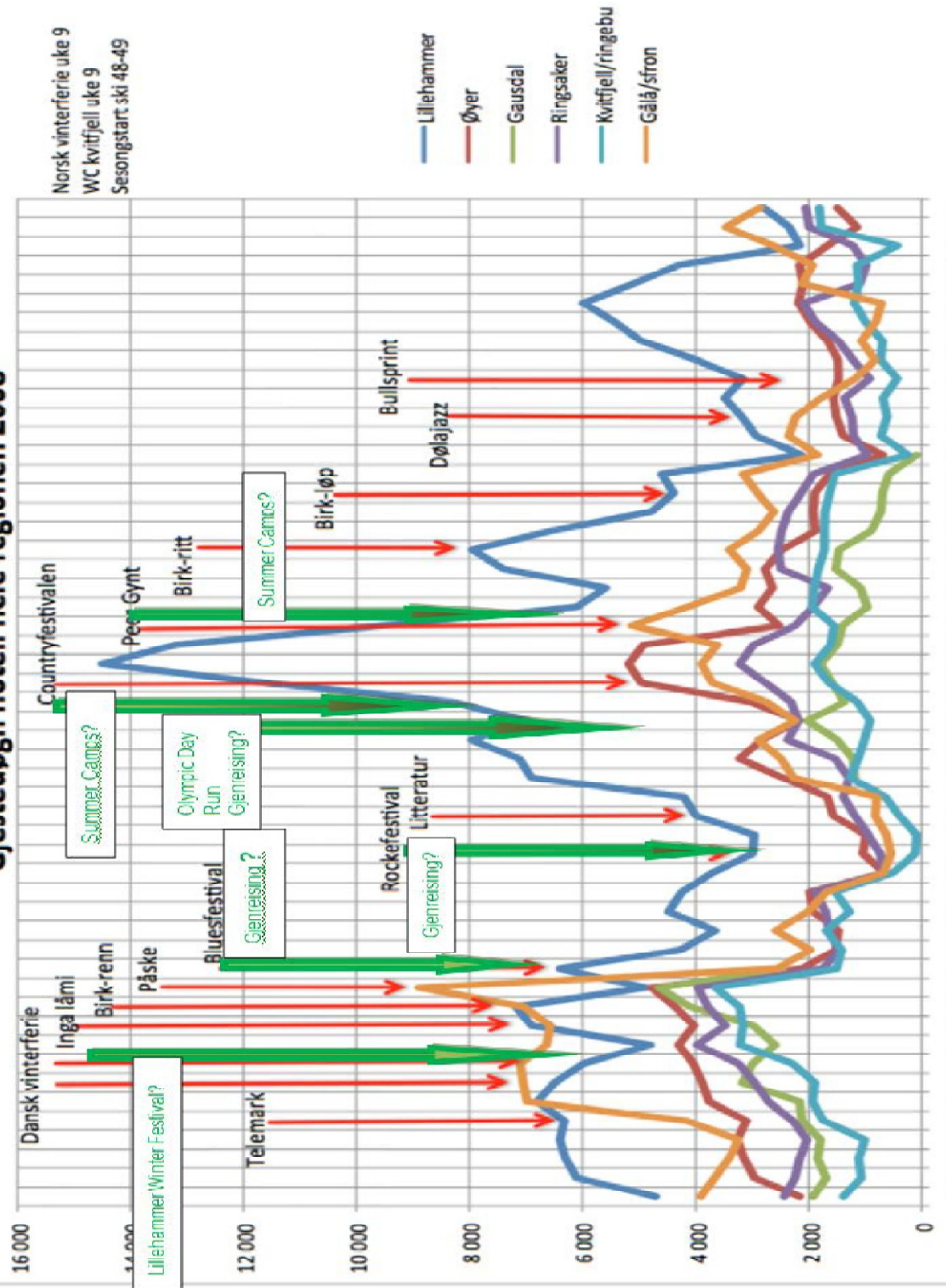
- Tour de Norway.
- Norwegian Skating Festival. (Ringsaker)
- Ungdomslekene (Lillehammer)
- World Cup Telemark (Hafjell)
- World Cup Downhill (Hafjell)
- NM på junior- og seniornivå i alpint og nordisk (Hafjell)
- Baldus Cup del 2 (Lillehammer)
- Jentebølgen (Lillehammer)

- Birken på landevei (Rena-Lillehammer)
- EM Curling (Lillehammer)
- EM og VM Håndball (Lillehammer)

Modellen under bygger på "konklusjonen-grafen" fra rapporten Årshjulet og som viser besøksfluktuasjoner i Lillehammerregionen.

De grønne pilene under viser hvordan gjenreising av enkelte arrangementer i tillegg til utvikling av en vinterfestival vil kunne bidra til vekst i perioder hvor det er dropp i overnattingstallene. For å utvinne ønsket kommersiell effekt, forutsetter det profesjonalisering og samarbeid med reiselivsaktørene i forhold til marked og salgsarbeidet.

Gjestedøgn hotell hele regionen 2008

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53

4.1 Olympic Day Run

Et av arrangementene som satte Lillehammer på sommerkartet var Olympic Day Run. Dette gateløpet hadde sin storhetstid før og etter O L på 90-tallet, men ble avviklet i 2002 med ca 1800 deltakere. Olympic Day Run er et initiativ lansert av IOC og der rettigheter til bruk av navn går gjennom det enkelte lands nasjonale olympiske komite. I 2006 var det til sammen 161 land som avholdt dette 10 km lange løpet.

I Lillehammer er det flere røster som har tatt til orde for en gjenopptakelse av dette løpet. I forbindelse med prosjektet arrangementsutvikling har man undersøkt mulighetene hos relevante miljøer for å restarte løpet, og initiativet møtes med engasjement og positivitet.;

De ulike aktiviteter er bølgepreget, og løpet opplevde opp- og nedtur i takt med forrige "joggebølge". Tegn og trender viser at en ny, om enn mindre, joggebølge er på gang og at "timingene" for å få løpet på kartet igjen kan synes riktig. Dette dokumenteres også gjennom den vekst som Birkebeinerløpet har hatt, der

deltakertallet har økt jevnt og trutt siste årene og i 2010 for første gang oversteg 10 000.

Lillehammer har videre gjennom suksessene i de øvrige Birkebeinerarrangementene, samt Inga Låmi, markert seg som hovedstaden for breddearrangement med høyt sportslig nivå. Et breddearrangement periodisert til slutten av juni vil være komplimenterende til arrangementsbuketten.

Denne perioden sammenfaller også med det som vises til i rapporten fra Årshjulet hvor juni fremtrer som en stille måned for reiselivsbedriftene.

To miljøer er kontaktet;

- Lillehammer Idrettsforening v. Trond Ivar Veskje
- Li Trim v. Finn Olsen

Prosjektplan er skissert for gjenreising av dette arrangementet og ligger som vedlegg 2 til denne rapporten.

4.2 Vinterspillene - Lillehammer Winter Festival

Vinterspillene var et kulturløft for Lillehammer i den kalde årstiden, der naturlige kulisser i vinterbyen kom til sin fulle rett, og der en kvalitetsbegivenhet av dette slaget var et godt supplement til aktiviteter med ski som tema.

Arrangementet der Frozen Waterfall Concert var kjernen endret karakter de siste 3 år grunnet økonomi. Fra en relativ omfattende festival med mange ulike typer arrangement, til et fåtall som hadde fokus på konserten i fossen. Siste gang gjennomført i 2005. Reduksjonen i programmet var også grunnen til at Norsk Kulturråd trakk sin årlige bevilgning på 400.000.-: Dette utgjorde 1/3 av budsjettet. Som en konsekvens av dette trakk OFK seg ut og det var ikke lenger grunnlag for drift. Festivalen hadde også betalingsproblemer og flere sentrale leverandører og kunstnere har/hadde penger utestående. Goodwill var på dette tidspunkt minimal.

Kort oppsummert: Manglende oppslutning blant sentrale finansører , tapt omdømme, dårlig forankring og manglende "retningsans" fra stiftelsen.

Når vi nå ser på hvilke forutsetninger har endret seg, er det fire momenter som trekkes frem:

- Viljen til å satse helhetlig og ut fra regionens fortrinn : Vinter

- Etableringen av Snowball
- Erkjennelsen av behovet for signalarrangementer
- Badwill er "glemt"

Nye miljøer som kan ta dette videre ?

Dette er ikke et arrangement for amatører og kan ikke forankres i et frivilligdrevet miljø. Dette er heller ikke et tradisjonelt publikumsarrangement. Arrangementet er ikke mulig å trekke opp til et nødvendig nivå (internasjonalt) uten å få med aktører innenfor TV / Transmission.

De prinsipper som ble trukket opp i skissenotatet ICECONCERT gir et godt bilde om hva slags format vi snakker om. Dette er en prosjektorganisasjon der en rekke kommersielle aktører bør inn.

Prosjektplan er skissert for gjenreising av dette arrangementet og ligger som vedlegg 3 til denne rapporten.

4.3 Lillehammer Bluesfestival

Bluesfestival på Lillehammer er ikke noe nytt, og ble slik de fleste husker den lansert på Lillehammer i 1990. Den gang var den spredt på ulike utesteder, men var en økonomisk krevende øvelse. Sent på 90-tallet ble ledelsen ved Radisson SAS Lillehammer Hotel kontaktet for å bringe festivalen videre, og hadde vekslende gode og dårlige år fram til 2008.

Artistinnkjøp i kombinasjon med for få solgte billetter førte til festivalstopp.

Imidlertid skapte tiltaket besøk som i en stille periode er vanskelig å kompensere, og både hoteller som er kontaktet og Lillehammer sentrum drift ser verdi av å dra i gang initiativet med tanke på økt totalomsetning.

Festivalen har en iherdig frivilligstab som har genuin vilje til å brette opp armene på ny. Et kriteri for å gjenoppta festivalen er at festivalen får en selvstendig organisasjonskomite. Tilgang på et større konsertlokale er også en endret forutsetning for å lykkes.

I prosjektplanen som er vedlagt er det også forslag på Blues- og Rockfestivalen som piloter for hvordan en kan organisere et dynamisk festivalarbeide gjennom blant annet bruk av databaseverktøy for salg og alliansemarkedsføring, og på denne måten i større grad lykkes med gjestedøgn og publikumstilstrømming.

Den totale prosjektplanen for gjenreising ligger som vedlegg 4 til denne rapporten.

4.4 Lillehammer Classic Rock festival

I likhet med Lillehammer Bluesfestival ble Classick Rock festivalen arrangert i en årrekke på Radisson SAS Lillehammer Hotel.

Festivalen ble sist arrangert i 2008, og ble ikke videreført på grunn av økonomisk utvikling. Antall gjester som bodde på hotellet og løste billetter var ikke stort nok, og innkjøp av artister falt dyrt. I tillegg var det en generell økning i festivaler både nasjonalt og internasjonalt.

Likevel er det i samtaler med en rekke overnattingsbedrifter ønske om gjenopptakelse ettersom trafikken festivalen skapte, ikke er erstattet av andre gjester.

En annen viktig forutsetning er vilje blant de frivillige til å være med å foreta gjenreising. Dette er brakt på det rene og det pekes samtidig på i prosjektplanen at ledelsen for festivalen ikke bør være identisk med hotell-ledelsen.

En endret forutsetning siden sist er størrelsen på konserthall som ved den nye konferansehallen som gir anledning til en økning i volum på 47%.

Den totale prosjektplanen ligger som vedlegg 5 til denne rapporten.

HA 5 – Utvikling av kultur og sports camper

Skoleferiemønsteret gir mange barn mange dager uten at foreldre har mulighet for oppfølging eller tilstedeværelse. Foreldre ser seg om etter meningsfulle aktiviteter og opplegg som gir godt innhold til dager hvor barn har fri og voksne må jobbe.

I flere land har begrepet "summer programs" blitt løsningen for de ukene hvor familien ikke kan feriere sammen, og vi har også i Norge sett en utvikling av det man i tidligere tider refererte til som "sommerleir", men som i økende grad har blitt tematisert og profesjonalisert.

Lillehammer har gjennom sine spesielle fortrinn nevnt innledningsvis en unik mulighet til å utvikle et slikt tilbud. På sikt kan man også tenke seg at dette kan utvikles til noe større, slik man ser det i den finske byen Kuopio. Her har man ved siden av kurs og seminarvirksomhet utviklet en av Europas fremste årlige internasjonale dansefestivaler der verdens fremste dansere, kompanier og pedagoger samles. Kuopio er til forveksling lik Lillehammer hva gjelder vintersportssatsing og turisme.

Under paraplyen Snowball kan det utvikles et prosjekt som på kort sikt etablerer en campus for pedagoger i 2011 og på lengre sikt utvikler et bredere tilbud til både elever, det danseinteresserte publikum og særskilte grupper som på et eller annet hvis bedriver dans i en eller annen form. Hensikten er å imøtekomme et særskilt behov, utnytte og utvikle eksisterende infrastruktur og trekke veksler på byens overnattings- og opplevelsestilbud i perioder som tradisjonelt er preget av lav

besøksfrekvens. En slik camp kan finne sted enten i begynnelsen (medio juni) eller mot slutten av skoleferien (primo/medio august).

Prosjektet vil ledes av en prosjektleder som koordinerer innspillene til de ulike handlingspunktene og sørger for sammenfatning av en helhetlig sluttrapport av forprosjektet som gir videre anbefalinger av hvilke arrangementer som bør gjenreises og utvikles.

Prosjektet vil etableres med en styringsgruppe som har representasjon fra flere områder;

- Idrett
- Dans
- Pedagogikk / HiL
- Overnattingsbedrifter
- Kommuner
- Arrangementsforum
- Anleggseiere
- Etterbruk 94

Status ved slutføring rapport viser følgende: Camper er datofestet til slutten av juni og stipulert antall første år: ca 75-100 X 2 barn og unge og 10-15 profesjonelle utøvere og pedagoger.

Videre er det inngått Intensjonsavtale med Peer Gynt om samkjøring Camp og produksjon i FryaJuvet på Lillehammer.

Campen støttes av Sparebankstiftelsen / Oppland Fylkekommune/ Lillehammer Kommune / Proda

Prosjektplan er skissert for utvikling av Dance Camp som kan være en modell for utvikling av tilsvarende camper innen andre grener, og ligger som vedlegg 6 til denne rapporten.

HA 6 Arrangementskriterier

Kriterier og strategi i Lillehammerregionen

Lillehammer er et attraktivt arrangementsområde med mange dynamiske og kapable arrangementsmiljøer. Dette er i utgangspunkt et gode, og en delikat problemstilling, men det kan like fullt være hensiktsmessig å gjøre noen overordnede vurderinger for hvordan man bør sortere og rangere arrangementer som mer eller mindre interessante.

Arrangement skal bidra til at Lillehammerregionen fortsatt skal være et attraktivt sted å bo, arbeide og besøke. Det betyr at arrangement skal ha fokus på regionens egne

innbyggere, næringslivet og tilreisende enten de bor på private hytter eller kommersielle senger.

I arbeidet med å skaffe nye arrangement til vår region er det utarbeidet en oversikt over kriterier som skal kartlegge hvilke type arrangement det er snakk om.

Arbeidet er delt inn i fire forskjellige deler:

- 1. Kartlegging av arrangementet, faktaoversikt:**
- 2. Arrangementskriterier:**
- 3. Utarbeidelse av planer for gjennomføring:**
- 4. Sluttrapport-skjema:**

Før man rangerer ulike valører ved arrangementet svarer man på følgende faktaboks:

Navn på arrangement:

Formell søker:

Søketidspunkt:

Tildelingstidspunkt:

Søkeprosess/kostnad:

Tidspunkt for avvikling:

Antall deltakere:

Antall ledere:

Forventet medieoppslutning:

Forventet publikumstall:

Samarbeidende lag/foreninger:

Forventet omsetning:

--

Arrangementsstrategi/Kriterier

Hvilke arrangement skal prioriteres og hvordan skal vi jobbe med disse? Hvert enkelt arrangement defineres fra 0-10 poeng.

Målsettingen er at dette skal dekke alle typer arrangement både idrett og kultur, og at antall poeng gjenspeiler hvilken gruppe arrangementene hører hjemme på.

For regionen:

Bidrar arrangementet med internasjonal markedsføring:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Bidrar arrangementet med TV-dekning:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Bidrar arrangementet til nye anleggsinvesteringer

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Bidra arrangementet til mange tilreisende publikummere
Bidrar arrangementet til mange tilreisende deltakere

Kommer arrangementet på et riktig tidspunkt

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

For innbyggerne

Dekker arrangementet alle aldersgrupper

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Er dette arrangementet viktig for mangfoldet

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dekker arrangementet begge kjønn

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Øker arrangementet kompetansen og rekruttering hos de frivillige

Bidrar arrangementet til større stolthet for innbyggerne

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Næringslivet:

Gir arrangementet mulighet til business til business

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Gir arrangementet økt omsetning for reiselivet

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Gir arrangementet økt omsetning for handel

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Er arrangementet trafikkdrivende

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kan arrangementet være en døråpner mot nye marked

Kan arrangementet bidra til en bedriftsutvikling

Tilreisende:

Skaper arrangementet magiske øyeblikk

Vil arrangementet gi en meropplevelse

Kan arrangementet brukes til markedsføre resten av regionen

Er dette en kundegruppe som er viktig for utviklingen

Representerer deltakere og publikum en kjøpesterk gruppe

Vil deltakere bidra til meromsetning i regionen

Arrangørene

Bidrar arrangementet til bedre økonomi hos arrangøren

Har arrangøren den nødvendige kunnskap om gjennomføringen

Bidrar arrangementet til kompetanseheving hos de frivillige

Bidrar arrangementet til at regionen blir mer attraktiv

Har arrangementet en miljøprofil

Er det utarbeidet nødvendige rapporteringsrutiner

Finnes det tilstrekkelig frivillige ressurser til gjennomføring

Vil arrangementet bidra til bedre rekruttering til idretten

Finansiering/økonomi

Utløser arrangementet behov for økonomiske garantier

Det er behov for å gjøre nærmere avklaring på hvem som skal forvalte kriteriene og hvordan man skal bedømme resultatene og ta konsekvensen av vurderingene. Sjekklistene må deretter testes ut på noen arrangementer, og deretter justeres.

7. Konklusjon og anbefaling.

Rapporten viser til en revidert arrangementsstrategi for nivå 1, 2 og 3 (fra landsrenn til nasjonale renn) som er utformet på bakgrunn av kartlegging hos klubber og arrangementsmiljøer i Lillehammer- og Midtdalsregionen. Nivå 1 som gjelder internasjonale TV arrangement, samt de store massearrangementene som Birkebeinerarrangementene og sommerfestivalene med høyt besøksvolum, er også tatt med i planoppsettet for å skape en totaloversikt.

I Midtdalen er det ønske om å forsterke og utvikle allerede eksisterende tiltak som Furusjøen rundt (trippel), Trollski marathont og Bul-sprinten.

Med bakgrunn i rapporten "Årshjulet" som dokumenterer besøksvigninger i regionen, er det i rapporten anbefalt reetablering av følgende arrangementer i tillegg til utvikling av ulike sommer camps etter modell av Limbs – Lillehammer Dance Camp.

Anbefaling om gjenreising gjelder følgende arrangementer og en tilrettelegging av et campkonsept som under fellesnevneren som i rapporten ovenfor er beskrevet med respektive prosjektplaner.

- Olympic Day Run
- Lillehammer Winter Festival (Tidligere vinterspillene)
- Lillehammer Dance Camp
- Lillehammer Blues Festival
- Classic Rock

Lykkes man med å gjenreise disse arrangementene på bakgrunn av initiativ som lanseres i denne rapporten, har man god gevinst av forprosjektet.

Videre diskuterer rapporten hvordan eksisterende kulturarrangementer og reiselivet bør samarbeide for å skape synergier tilsvarende det man har lagt til rette for i Arrangementsforum. Foreløpig utfall etter vurdering av flere modeller ser ut til å bli et "Superforum" der regionens 6 store idretts- og kulturarrangementer skaper en felles plattform inn mot reiselivet.

Arrangementskriteriene er ment som et sorteringsverktøy i vurderingen av hvilke arrangementer som ut i fra ulike ståsted vil tjene regionen. Akkvisisjonsprosessen foreslås innledet med kartlegging av arrangementet, faktaoversikt deretter en analyse av arrangementskriterier, utarbeidelse av planer for gjennomføring og deretter sluttrapport skjema.

Prosjektet svarer ikke på hvilket fora som skal forestå prosess med å analysere og vurdere kriteriene, men det vil være naturlig å foreslå at eksisterende Arrangementsforum uttaler seg om dette.

Forprosjektet Arrangementsutvikling peker på flere prosesser som innebærer gründerinnsats på arrangementssiden samt klyngeutvikling. Neste fase for mottakere

av rapporten av forprosjektet vil bli å sørge for effektivering av de konkrete tiltak man mener vil tilføre området hensiktsmessig arrangementsaktivitet. Deretter vil man også måtte være konkrete og tydelige på å identifisere miljøer og personer som skal drive "nybrotts og gjenreisingsarbeid".

Anbefalinger.

For å lykkes med denne type arbeid kommer man ikke utenom ildsjelene. Dette er motorer som på vegne av klubb eller annet felleskap, på uegennyttig vis skaper mye for lite, og en helt nødvendig forutsetning for få tiltak på beina. Derfor anbefales det at idretten selv på et så tidlig stadium som mulig tar eierskap til arrangementene.

Derfor er det også viktig å understreke egenverdien ved arrangementer, ettersom det er den indre glød og entusiasme for selve aktiviteten som skaper fremdrift hos disse ildsjelene, og i mindre grad tanken på et

Det kan imidlertid være behov for i tidlig fase å leie fødselshjelpere som koordinerer igangsettelse og danner gode og brede strukturer for varig aktivitet. I tilfeller der det er flere klubber eller organisasjoner delaktige, kan det også være verdifullt å ha en "uhildet" aktør som leder arbeidet med å sette opp en organisasjon og skaffe de første såkornmidlene. I en stadig økende bevissthet om arrangementene som veksttiltak i lokale og regionale miljø, som trafikk- og profileringsskapere, er det rimelig å be om offentlig støtte for å finansiere igangsettingsperioden. Dette gir anledning til å jobbe mot samarbeidspartnere for å skape et enda bredere økonomisk fundament.

Når arrangementselskapet viser seg modent og levekraftig nok til å føre arbeidet videre vil selvfølgelig avhenge av antall deltakere, sponsortilgang og nivået på andre inntekter til arrangementet.

Denne modellen kan finansieres gjennom en kombinasjon av offentlig støtte og sponsormidler, bartheravtaler og pay back avtaler. Når arrangementet går i retning av levedyktighet gjennom faste avtaler og deltakeravgifter, kan man i noen grad vurdere å engasjere personer på fast basis for befesting og videreutvikling av arrangementet.

Det å skape en bred plattform med samarbeidsstrukturer mot reiseliv, næringsliv, kommuner, idrettslag og øvrige arrangement gir et større aktørbilde og dermed mer kraft i satsingen. Dessuten vil denne form for klyngevirksomhet gi økt bevissthet om de ulike utfordringer og gevinster ved et arrangement, og skal man høste må man så, og begge prosesser bør skje gjennom samhandling.

Lillehammer 03.02.2011

